

PIXI-udgave

SDR. OMME LEGER MED

+
Udviklingsplan 2023-2033

Sdr. Omme Landsbyråd
Maj 2023

Aktiv hverdag
langs åen

Mål for de næste 10 år

Vi fortsætter med at udvikle vores landsby til
en indbydende og grøn by
med nem adgang til aktivitet og oplevelser
i byen og langs åen

INDLEDNING

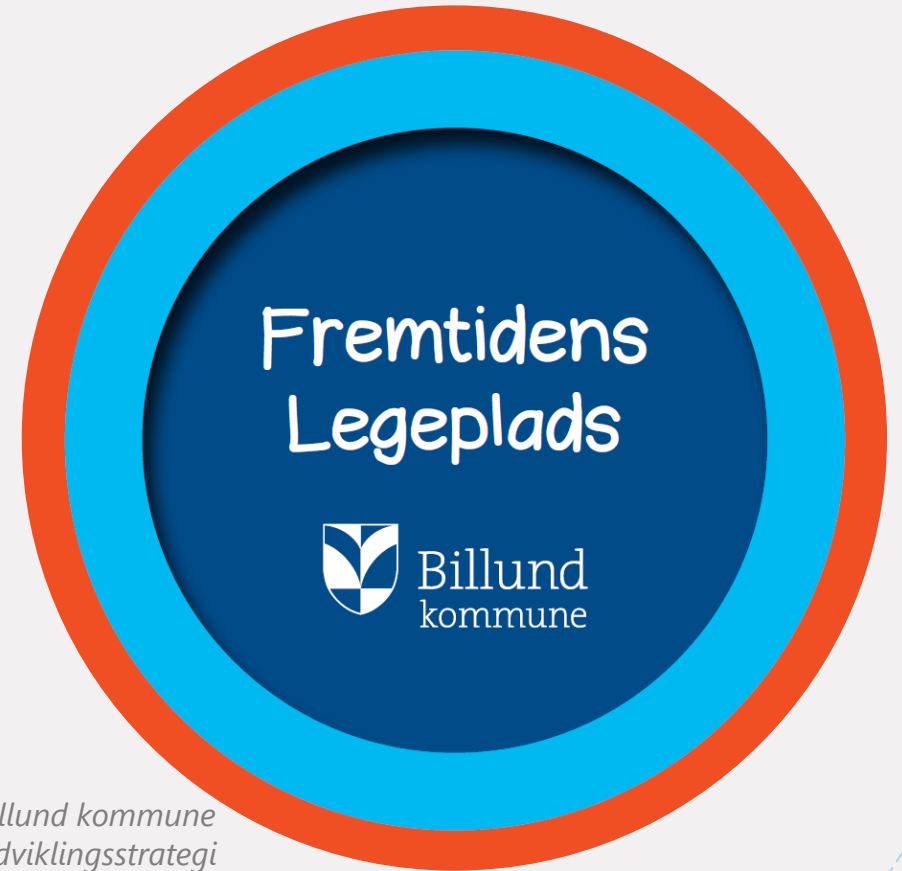
Aktiv hverdag
langs åen

Sdr. Omme leger med!

Vi vil være en aktiv del af "Fremtidens Legeplads" i Billund Kommune

Vi vil gerne være ambitiøse og sætte nye mål, der kan give os flere børnefamilier, moderne og alternative boliger og et mere attraktivt og grønt bymiljø

Derfor er vi med på leg, kreativitet og samspil med kommunen fremover

*Billund kommune
Udviklingsstrategi*

**Aktiv hverdag
langs åen**

Hvorfor en udviklingsplan?

Udviklingsplanen fortæller, hvad vi ønsker for vores by

Skaber overblik over vores byggesten:

- ❖ Sdr. Ommes særlige kvaliteter: byen, menneskene, hverdagslivet
- ❖ Det vi drømmer om
- ❖ Det der driver os

Sætter mål og retning for det vi vil:

- ❖ Hvad vi vil opnå sammen
- ❖ Hvilke opgaver vi vil løse
- ❖ Hvad der er vigtige første skridt

Udviklingsplanen samler op på borgernes input fra borgermøder

Aktiv hverdag
langs åen

Den røde tråd i vores udvikling

Vi bygger lag på lag

Vi bygger stadig videre på fundamentet fra Helhedsplanen 2011

2011 Helhedsplan
Mål for byens udvikling
Fysisk, socialt, kulturelt

2013 Kulturarvkatalog
Beskrivelse af byens historie, kulturarv og særlige identitet samt forslag til projekter

2015 Områdefornyelsesplan
Program for projekterne:
Sigeng, Åstederne og trafikforbedringer

2023 Udviklingsplan
Mål for næste 10-årige periode
Mere af det vi allerede kan og gør
for at bevare vores mennesker,
serviceniveau og en god by alt leve i.

Aktiv hverdag
langs åen

VORES BYGGESTEN

HER BOR VI GODT

Aktiv hverdag
langs åen

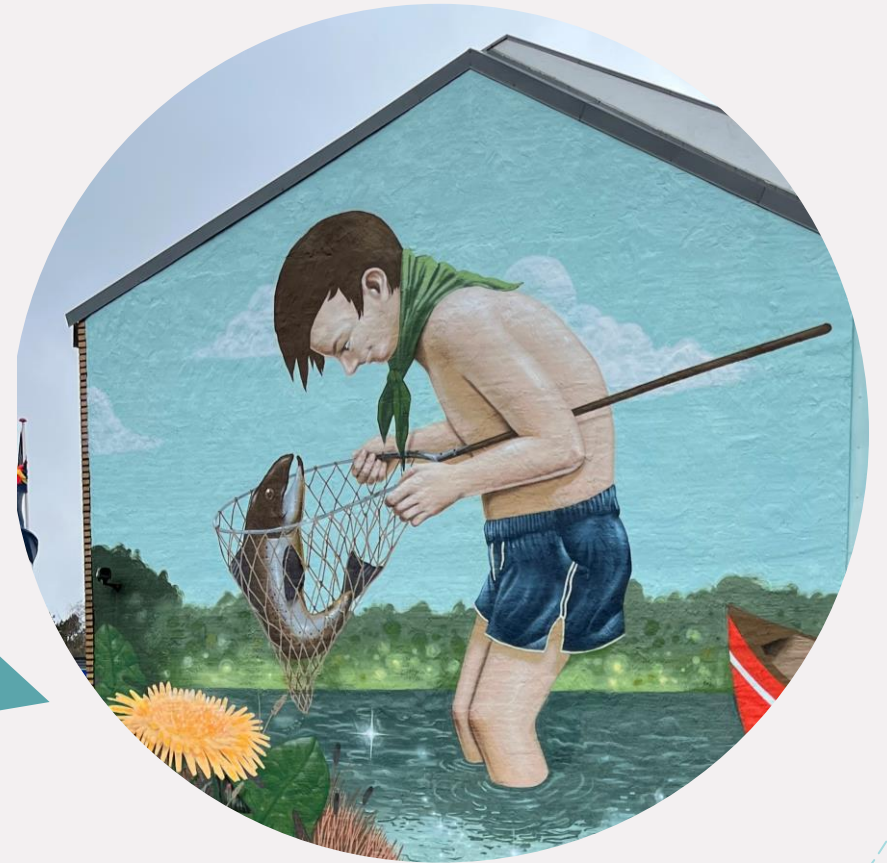
Kvalitet i hverdagen

**Vores særlige kvaliteter
skal vi passe på, bevare og
udvikle**

De er vores byggesten til det gode hverdagsliv

Vores fysiske kvaliteter: Byen og omgivelserne

Vores menneskelige kvaliteter: Sociale og kulturelle

**Aktiv hverdag
langs åen**

En "rigtig lille by" med identitet fysiske kvaliteter

En stationsby tæt på alt vi behøver i hverdagen

En typisk stationsby med alle dens kvaliteter

Institutioner, skole, børnehave, ældrecenter, fritids- og sportscenter, supermarkeder, erhvervsområder og nydelige boligområder omkring bymidten, attraktiv natur og historiefortælling med heden og gravhøjene

Vi tilbyder noget, som parcelhusforstæderne ikke gør

Stationsbyerne har stadig den variation i bymiljøet og i tilbud til borgerne, som parcelhusforstæderne mangler.

Sdr. Omme har sin bymidte og hovedgade, der stadig er symbol på byens oprindelse og fællesskab

Aktiv hverdag
langs åen

Menneskene og aktiv hverdag

menneskelige kvaliteter

Vi holder gang i hverdagslivet

Sammenhold, vilje og initiativ er vokset ud af samarbejdet i vores foreninger og har lagt grundstenen til vores vedholdende arbejde med udvikling i vores by

Vi har synlige symboler på sammenhold

Sigeng, Naturrum, Å-steder, sports- og fritidsrum, stier og snart en hundeskov er **alle groet af borgernes initiativ**

Vi har tradition for at ville og kunne

"Der er gang i den i Sdr. Omme" er et slogan fra kapgangens storhedstid. Det passer stadig på byen. Foreningsliv og virkelyst er intakt

**Sammenhold
Initiativ
Vilje**

**Aktiv hverdag
langs åen**

Vi arbejder med vores udfordringer menneskelige kvaliteter

Knasterne i vores udvikling

Vi arbejder med tiltrækning af familier

Vi er blevet 26 flere borgere på 5 år, men vi bliver også ældre i byen. Vi har brug for flere børnefamilier for at bevare en befolkningsvækst og vores serviceniveau. Der er brug for at kunne tilbyde nye og alternative boligtilbud

Vi opgiver ikke kampen for en skønnere hovedgade

Forskellige arbejdsgrupper, foreninger og private har arbejdet med spredte forskønnelser i hovedgaden. En sammenhængende indsats, der kan styrke vores centrum, må vi dog søge inspiration til og samarbejde om

Vi kæmper for en by, der udstråler liv og trivsel

Aktiv hverdag
langs åen

MÅL FOR FREMTIDEN

+

Aktiv hverdag
langs åen

Mere af det vi allerede kan og gør

Sdr. Omme skal tilbyde en god og aktiv hverdag langs åen – Det holder vi fast i

Vi vil fokusere på indsatser, der kan give os:

- ❖ Et mere attraktivt og grønt bymiljø og hovedgade
- ❖ Moderne og alternative boliger til nye familier og til byens seniorer
- ❖ Flere børnefamilier
- ❖ Godt børne- og ungeliv

Vi vil bevare vores institutioner, vores dagligvarebutikker og vores tilbud til borgere i alle aldre

**Aktiv hverdag
langs åen**

Overblik- Byggesten, mål og vision

Udvikling i Sdr. Omme bygger på:

- **Sammenhold** – vi løfter i flok
- **Initiativ** – vi sætter i gang
- **Vilje** – vi gennemfører

BYGGESTEN

FYSISKE kvaliteter

- EN "RIGTIG" LILLE BY
- FANTASTISK NATUR
- MANGE STEDER AT SAMLES I BYEN OG NATUREN
- STÆRKE ERHVERV

SOCIALE kvaliteter

- SAMARBEJDE
- ILDSJÆLE
- TRYGHED
- TAGER HÅND OM HINANDEN

KULTURELLE kvaliteter

- GODT OG TRADITIONSRIGT FORENINGSLIV
- VIRKELYST
- GODE TIL AT HENTE MIDLER TIL BYEN
- JYDEFESTEN
- NYE TRADITIONER GROR MED DE NYE STEDER VI SAMLES

MÅL

Et godt sted at leve og opleve

En attraktiv landsby,
indbydende og grøn
En by der har let adgang til aktivitet
og oplevelser i byen og langs åen

VISION Aktiv hverdag langs åen

VI VIL ARBEJDE MED 3 TEMAER

1. Byens udseende og funktioner

Et mere attraktivt og grønt bymiljø i hovedgaden

2. Byens mennesker og fællesskab

Styrket fællesskab og tiltrækning af familier

3. Byens natur-, kultur- og fritidstilbud

Adgang til gode hverdagsoplevelser, der kan styrke bosætning

Aktiv hverdag
langs åen

Noget for os og noget for nye borgere

Vi vil arbejde på at fastholde vores stærke by

Vi vil skabe trivsel for de borgere, som bor i byen

Men vi ser også på tendenser i tiden, der siger, at vi får nye typer af borgere med nye behov til vores mindre byer i DK. Derfor er vores indsatser også rettet mod nye borgere med nye behov

Aktiv hverdag
langs åen

Byens udseende og funktioner

tema 1

Et mere attraktivt og grønt bymiljø og hovedgade

Noget løser vi selv

Vi ønsker os mere attraktive rammer om vores aktiviteter i hovedgaden. Til en vis grad har vi kræfterne til selv at forskønne, senest det nye anlæg med beplantning ved byens kryds

Noget kan vi ikke løse alene

Vi drømmer om, at vi i løbet af det næste årti, sammen med Billund Kommune, kan tage hul på trafikdæmpning, sanering/ nedrivning/ udskiftning af forfaldne ejendomme og en mere grøn udvikling

Et eksempel på en fremtidsvision fra bogen: "De historiske stationsbymidter som kulturarv" Realdania

Aktiv hverdag langs åen

Byens udseende og funktioner

tema 1

Hvad kan vi arbejde med?

❖ **At værne om hovedgaden og åen som vores livsnerver**

Fortsætte med at synliggøre vores aktive steder – sætte trivsel i højsæde

❖ **At forbedre byens fremtoning**

Generel forskønnelse, belysning, gøre noget ved tomme butikker og forfaldne bygninger

❖ **At inddrage naturen i bymiljøet – meget mere**

Naturen tæt på giver os gode muligheder for at skabe en grønnere profil

❖ **At fremme sikker trafik og trivsel i hovedgaden**

Gå i dialog med kommunen om fartdæmpende løsninger for at løfte miljø og trivsel i hovedgaden (se Vejdirektoratets eksempelsamling)

Hvad kan vi gøre først?

At arbejde med byens attraktivitet kalder på dialog med kommunen:

- ❖ Starte dialog om mulighed for nedrivning af forsømte ejendomme
- ❖ Starte dialog om fartdæmpning i hovedgaden

Få inspiration til at arbejde med natur i byen

- ❖ Inspirere og mobilisere borgerne til at byde naturen indenfor i byen
- ❖ Få mere viden om naturens muligheder
- ❖ Undersøge basis for tovholdergruppe

Aktiv hverdag
langs åen

Byens mennesker og fællesskab

tema 2

Styrket fællesskab og tiltrækning af familier

Fokus på os, der bor i byen

Vi er kendt for vores fællesskab og stærke traditioner, som alle støtter op omkring. Men vi er også udfordret på, at trække nye ildsjæle og frivillige til i foreningslivet. Derfor er det vigtigt, at vi får inviteret ALLE med ind i fællesskabet

Fokus på tilflyttere

Vi vil gerne tiltrække nogle af de familier, der flytter fra de større byer til Sdr. Omme, men vi er også klar over, at vi mangler de boliger, som byboerne efterspørger. Vi tror på, at mere blandede boligtilbud og udlejningsboliger vil gøre flere nysgerrige på vores by

Aktiv hverdag
langs åen

Byens mennesker og fællesskab

tema 2

Hvad kan vi arbejde med?

❖ Tiltrækning af flere familier

Bosætningsgruppen er trukket i arbejdstøjet og ser på, hvordan Sdr. Omme kan tiltrække nye borgere med flere og alsidige boligtilbud

❖ Værne om vore fællesskab

Foreningerne kan samarbejde om nye måder, at trække ildsjæle til. Fx fælles arrangementer på tværs og kulturmøder med nyt inspirerende indhold

❖ Velkomst til udenlandske tilflyttere

Med velkomstpakken kan følge mere information om vores fællesskab og foreningsliv og vi kan gøre mere ud af at indbyde til uformelt samvær, hvor vi lærer hinanden at kende

❖ Inddrage børn og unge i fællesskabet

Lytte til børn og unges behov og inddrage dem, når vi sætter initiativer i gang. Det kan ske i samarbejdet med skolen, institutionerne og de foreninger, hvor de færdes

Hvad kan vi gøre først?

Indsatser for bosætning

- ❖ Invitere kommunen til at tænke ud af boksen om fremtidige alsidige boligtilbud i Sdr. Omme
- ❖ Annoncere efter seniorer med ønske om etablering af bofællesskab

Nytænkning i fællesskabet

- ❖ Søge inspiration til, hvordan vi udvikler fællesskab og foreningsliv i moderne tid, hvor nye typer borgere, børn og unge bliver inddraget
- ❖ Afprøve flere nye idéer af. Fx arrangementer på tværs, der appellerer til alle generationer og giver et større kendskab til hinanden.

Aktiv hverdag
langs åen

Byens natur-, kultur- og fritidstilbud

tema 3

Adgang til gode hverdagsoplevelser skal styrke bosætning

Lettere adgang til naturen

Naturen taler til alle generationer. Vi omgiver os med masser af natur og vi arbejder løbende på at udvide stinettet, så vi har adgang til den. Åen er blevet vores varemærke

Større spillerum for børn- og unge

Vi vil gerne give spillerum til, at børn og unge selv kan medvirke til at skabe deres egne udfoldelsesrum i naturen, værksteder eller væresteder

Markedsføring og synliggørelse

Vi skal blive bedre til at markedsføre vores tilbud bl.a. overfor nytilflyttere og overfor naturturister. Byens friarealer indbyder til flere friluftaktiviteter og kulturelle arrangementer, der også kan appellere til nye typer af borgere

Aktiv hverdag
langs åen

Byens natur-, kultur- og fritidstilbud

tema 3

Hvad kan vi arbejde med?

❖ Natur og fritid

Billund Kommune har bevilget midler til Hundeskoven, som kan igangsættes. Andre ønsker er at få rensset op og skabt bedre plads langs åen til aktiviteter for fiskere og kanosejlere. På ønskelisten er også adgang til flere naturområder

❖ Kultur og fritid

Tilbud er der mange af, men alligevel kredser diskussionerne om tilbuddene rækker til de interesser, som fx nye borgere kommer med. Naturrum og Sigeng kan indbyde til flere typer kulturarrangementer musik, markeder m.m.

❖ Børn og unge – ”egne steder” ude eller inde

Børn og unge skal støttes til udvikling af deres ”egne steder” - fra ide til gennemførelse. Kobles de af i gennemførelsen, bliver ideerne ofte omsat til voksnes sædvanlige projekter, der ikke appellerer til de unge brugere, viser erfaringer

❖ Mere fokus på markedsføring

Både Landsbyrådet og Bosætningsgruppen vil arbejde med, at øge fokus på markedsføring af byens natur-, kultur og fritidstilbud som led i tiltrækning af flere borgere og turister

Hvad kan vi gøre først?

Indsatser - Natur og fritid

- ❖ Hundeskoven er på trapperne - Lokaltet- og gennemførelse afklares med kommunen
- ❖ Skabe bedre adgang til aktiviteter i naturen - Undersøge, om der kan etableres en tovholdergruppe, der kan arbejde med de foreslåede aktiviteter

Indsatser - Kultur og fritid

- ❖ I samarbejde med foreningslivet, i en tværgående gruppe, kan vi undersøge behov for nye aktiviteter hos brugerne og afprøve nye kulturtilbud

Ungefokus

- ❖ Dialog med byens unge om deres ønsker. Der findes mange puljer, der understøtter ungesamarbejde.
- ❖ Undersøge om initiativet kan ske i samarbejde med skole og foreningslivet

Markedsføring

- ❖ Samarbejdes med foreninger om mere aktiv markedsføring af tilbuddene i byen.
- ❖ Opgradering af byens hjemmesiden

Aktiv hverdag
langs åen

Idékatalog / ønsker fra borgermøder

BYENS UDSEENDE OG FUNKTIONER

BYENS FREMTONING

- Fokus på indfaldsveje og hovedgade (ensartethed og blikfang)
- Mere grønt i hovedgaden
- Rød tråd fra præstestien til park frisør til kirke og station.
- Fornylse kirketorvet fx gamle lygtepæle ned af Kirke Allé
- Gøre noget ved tomme butiksvinduer
- Belysning på Sigeng-torvet, i krohaven, i Holdgårdsparken
- Vedligeholdelse - Anlægget
- Opdatering af legepladser i byen
- Hegn rundt om genbrugspladsen
- Rens op langs å-bredderne og fælde træer

BYGNINGER

- Alternativ bebyggelse, der appellerer til tilflyttere
- Seniorbofællesskaber
- Flere attraktive byggegrunde
- Flere lejeboliger
- Nedrivning faldefærdige huse
- Fokus på grøn energi

SERVICE

- Fastholde udbud af dagligvarer
- Ishus på Sigeng om sommeren
- Institutioner på handicapområdet
- Skole med overbygning

TRAFIKFORHOLD

- Flere "fart-bump" ved Skovvej og Stadion Alle
- Flere fodgængerovergange (Herningvej)
- Fartnedsættelse hovedgaden
- Mere plads på fortovene
- Sikker skolevej
- Flere handicap p- pladser
- Asfalt på Sønderbro
- Omfartsvej

MOBILITET

- Cykelsti Sdr. Omme Landevej
- Flere stier og cykelruter (fx mod Bøvl)
- Bedre offentlig transport
- El-standere

BYENS MENNESKER OG FÆLLESSKAB

BØRN OG UNGE

- Samlingssted/ bedre mødesteder for unge, fx. cafeteria i hallen renoveres, klub, togvogn.
- Værksted for unge til knallert motor m.m.
- Få de unge med på råd
- Værested for børn 8-14 år, hvor der hygges på deres præmisser
- Sandkasse på Sigeng-torvet og med sandlegetøj til leg og hygge
- Flere fælles arrangementer til byens børn og unge
- Disko 2000 (festen for de unge)
- Frivillig skolepatrulje ved Herningvej og Vejlevej

ALLE ALDRE

- Styrke, udvikle fællesskabet – nyt blod i foreninger
- Fællesskab på tværs af generationer
- Julebelysning og plante juletræ på hjørnet (klimavenligt)
- Kromarked fremadrettet evt. ved Sigeng
- Kultur fællesarrangementer i det fri ved Sigeng 1-2 gange årligt (foreninger imellem og kirke)

BOSÆTNING OG MARKEDSFØRING

- Fastholde familier / nuværende borgere
- Fokus på at tiltrække børnefamilier
- Fokus på bosætning (med bl.a. flere grunde, alternative byggerier, seniorfællesskab, flere stier)
- Bedre integration af udenlandske tilflyttere

INFORMATION TIL BORGERE

- Opdatering byens hjemmeside
- Stor inotavle og forslagskasse

BYENS NATUR-, KULTUR- OG FRITIDSTILBUD

NATUR OG HISTORIE

- Hundeskov m. fokus på natur (Ansøgning godkendt)
- Vilde blomster i byen
- Historiske gravhøje omkring Sdr. Omme og tværgående natur gennem byen
- Nordre Hede og skov (fængslet) kan blive tilgængeligt
- Bedre brug af fiskeplads og mere natur
- Sti langs åen fra Grindstedvej mod vest

FRITID, AKTIVITET, KULTUR

- Skaterbane
- Mountainbikebane
- Disk golf
- Motion MTB ruter bane
- Legepladser (som i Filskov)
- Udendørs svømmebassin/badesø
- Kælkebakke
- Musikarrangementer (flere) på Sigeng
- Kulturelle tilbud af høj kvalitet
- Fælleshaver, øko, natur
- Nordre hede et sted til støjende aktivitet (skydning)
- Kulturaktiviteter af høj kvalitet (fx vinfestival)

INFO OG TURISME

- Info i byen med aktiviteter, naturruter, shelter, fodbold, spejder, kirke ...
- Kano sejlads – Gør kanomuligheder bedre
- Udlejning af turist cykler/cykler til gratis brug
- Autocamperplads
- Glamping
- Kulturaktiviteter for turister

Aktiv hverdag
langs åen

Opsamling

Holdepunkter i udviklingen

- ❖ **Hav respekt for det byen er kommet af:** Landskab, å, stationsby, sammenhold, stærk vilje, virkelyst
- ❖ **Hold fokus på byens identitet:** En rigtig lille by (ikke en forstad) aktiv langs åen, tæt på alt, man har brug for i dagligdagen
- ❖ **Hold fast i funktioner, der giver fornemmelse af centrum / identitet og fællesskab**
- ❖ **Maksimer landskabets kvaliteter i byen** – naturen ligger lige foran byens hoveddør
- ❖ **Eksponer byens liv og fællesskab, sæt trivslen i højsæde** – synliggør flere dagligdagsaktiviteter i byen og landskabet ved åen

UDVIKLINGSPLANEN er udarbejdet af Sdr. Omme Landsbyråd i samarbejde med Plan Gruppen med støtte fra Billund Kommunes Landdistriktspulje

EN STOR TAK TIL: Borgere i Sdr. Omme som har bidraget aktivt med input til planen

Aktiv hverdag
langs åen